

РЕШЕНИЕ

№ 418

гр. Пловдив, 15.12.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ПЛОВДИВ, XVI СЪСТАВ, в публично заседание на петнадесети ноември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Росица Т. Кюртова

при участието на секретаря Боряна Ал. Костанева
като разгледа докладваното от Росица Т. Кюртова Търговско дело № 20215300900654 по описа за 2021 година

Предявен е иск с правно основание чл.124, ал.1 ГПК.

Ищецът И. Я. Я., ЕГН *****, действащ чрез своята майка и законен представител Е. И. С., ЕГН *****, от ***, чрез пълномощник адв.Р. И., съдебен адрес ***, твърди, че е ** и законен наследник на Я.Г. Я. – едноличен собственик на капитала на ответното “ЯВАГЕСТ“ЕООД, ЕИК 115766529, гр.Пловдив, починал на 14.04.2021 г. Останалите ответници също са негови законни наследници, две от тях – **, а третата – **. Капиталът на ответното дружество е в размер 5 000 лв., разделен на 100 дяла, всеки на стойност 50 лв. Поддържа се, че след смъртта на Я. Я. върху дружествените дялове е формирана съсобственост в лицето на неговите наследници по закон, притежаващи съответни на правата им върху наследството идеални части, като ищецът притежава ¼ идеална част от 100-те дружествени дяла. Прекратяването на тази съсобственост би могло да стане посредством делба, при която наследниците си прехвърлят взаимно идеалните си части от всеки дял и така правата им ще се концентрират върху индивидуално притежавани дялове. Твърди се, че делба на дружествените дялове не е извършена между съсобствениците. Разпределение на дяловете не е извършено и чрез друг правнодопустим способ, например чрез продажба, дарение, отказ от наследство и др. Въпреки това, със заявление А4 вх.№20210722131105, подадено до ТРРЮЛНЦ от Г. Я. Я., е поискано вписване на дружеството като ООД със съдружници ответниците В., Г. и С. Я.и, първата с 34 дяла, а останалите две – с по 33, вписване на Г. Я. като управител на мястото на починалия Я. Я. и приемане на нов дружествен договор. Поисканите промени са били основани на протокол от 14.07.2021 г., съставен от ответниците без участието на ищеца, в който се съдържат техни изявления, че поемат всичките 100 наследени дружествени дяла в

„ЯВАГЕСТ“ЕООД. По този начин ответниците оспорват, застрашават и нарушават правото на ищеца върху ¼ ид.ч. от дружествените дялове в „ЯВАГЕСТ“ЕООД. Поддържа се, че ответниците не са придобили в индивидуална собственост дружествените дялове в „ЯВАГЕСТ“ЕООД и не могат едностранно да се разпореждат с наследената от ищеца част от същите дялове, респективно съществуващата съсобственост не е прекратена. Развиват се подробни правни съображения в тази насока. Въз основа на изложеното е формулиран петитум на иск с правно основание чл.124, ал.1 ГПК, като се иска от съда да признае за установено по отношение ответниците, че ищецът притежава ¼ ид.ч. от 100 дружествени дяла в „ЯВАГЕСТ“ЕООД. Претендират се деловодни разноски.

Ответникът “ЯВАГЕСТ“ЕООД, ЕИК 115766529, седалище и адрес на управление гр.Пловдив, ул.“Златю Бояджиев“ №17, офис 1, не взема становище по иска чрез законен или надлежно упълномощен свой представител.

Ответниците В. Г. Я., ЕГН *****, С. Я. Я., ЕГН *****, двете от **, и Г. Я. Я., ЕГН *****, от г***, чрез пълномощник адв.А. М., оспорват иска. Възражават, че ищецът е малолетен наследник, който не може да бъде приет и да участва като съдружник в ответното дружество, както и, че същият не притежава и не може да прехвърли членствени права. В негова полза се формира единствено имуществено право на вземане по чл.125, ал.3 ТЗ. Не е необходимо прехвърляне на дружествени дялове чрез делба или др.правна сделка за продължаване дейността на дружеството. Изтъква се, че евентуална делба не би представлявала делба на дружествен дял по смисъла на чл.131 ТЗ, нито същинска делба на вещно право. По аргументи от чл.125, ал.1, т.1, изр.II-ро ТЗ и чл.130 СК се поддържа, че законодателят изрично е определил как трябва да се уредят отношенията с недееспособните наследници, а именно – чрез изплащане равностойността на припадащите им се дружествени дялове. Изтъква се, че само дееспособните наследници могат да продължат дейността на дружеството, след като бъдат вписани в ТР, както и, че универсалното правоприемство при смъртта не се разпростира върху членственото правоотношение, което е ненаследимо. Цитира се съдебна практика по въпроса. Претендира се за отхвърляне на иска с присъждане на съответните деловодни разноски.

В допълнителната искова молба ищецът оспорва възраженията на ответната страна. Позовава се на разпоредбата на чл.132 ТЗ и изтъква, че правата по принадлежащите на няколко лица дялове могат да се упражняват само съвместно и за да се взимат валидни решения по повод съдбата на дружеството и всички 100 дружествени дяла от капитала, трябва да е налице съвместно изразена воля и съгласие. Изтъква, че правната ни система не познава фигурата на „освобождаване“ или „поемане“ на дялове, така че, за да се разпоредят наследниците с придобитите дялове, е необходим определен в закона способ – делба, покупко-продажба и пр. при спазване на формата по чл.129, ал.2 ТЗ. Поради липса на такъв документ, не е налице валидно придобие на дялове от останалите наследници. Изтъква, че не съществува и разграничение между дееспособни и недееспособни наследници по отношение правото да се прехвърлят притежаваните идеални части от наследените дружествени дялове.

В отговора на допълнителната искова молба се поддържат вече заявените възражения за това, че недееспособният не може да бъде съдружник, същият не може да замести наследодателя в членственото правоотношение и наследяването ще взема формата на право на вземане, размерът на което е равен на дела в имуществото.

Съдът, след като обсъди събраните по делото доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, намира за установено от фактическа страна следното:

Установява се от вписванията в търговския регистър по партида на ответното дружество, че същото е вписано в регистъра, воден от АВ, на 14.10.2010 г. като еднолично дружество с ограничена отговорност с едноличен собственик на капитала и управител Я.Г. Я.. Според обявения учредителен акт размерът на капитала на дружеството е 5 000 лв., разпределен в 100 дяла, на стойност 50 лв. всеки. Дяловете са неделими, наследими и отчуждаеми при условията на договора и закона. Съгласно чл.18, т.4 от учредителния акт дружеството се прекратява при смърт на едноличния собственик, ако наследниците не пожелаят продължаване дейността на дружеството.

Няма спор и се установява от приетото по делото удостоверение за наследници, че Я.Г. Я. е починал на 14.04.2021 г. и оставил за законни наследници: ** В. Г. Я., ЕГН *****, две ** – Г. Я. Я., ЕГН *****, и С. Я. Я., ЕГН *****, и един ** – И. Я. Я., ЕГН *****, с майка и законен представител Е. И. С. (според приетото по делото удостоверение за раждане).

Установява се, че е подадено Заявление А4 №20210722131105 за промени относно регистрираните за ответното дружество обстоятелства, в т.ч. заличаване на Я. Я. като едноличен собственик на капитала и управител, съответно вписване като управител на Г. Я. Я., а като съдружници – В. Г. Я. с размер на дялово участие 1 700 лв., Г. Я. Я. с размер на дялово участие 1 650 лв. и С. Я. Я. с размер на дялово участие 1 650 лв. Към заявлението е приложен протокол от заседание на имащите право да поемат дружествени дялове наследници на Я.Г. Я., починал на 14.04.2021 г. едноличен собственик на капитала на „ЯВАГЕСТ“ЕООД, ЕИК 115766529. Според протокола на посочената дата в 10,00 ч. е проведено заседание на наследниците на Я. с цел разглеждане на въпросите за продължаване дейността на дружеството от правоспособните и дееспособни наследници, на което са присъствали Г. Я., действаща лично и като пълномощник на В. Я., С. Я. и Е. С., в качеството ѝ на законен представител на ** И. Я. Я.. След проведени разисквания по точките от дневния ред и преди вземането на решения от събранието, последното е било напуснато от Е. С. и пълномощниците ѝ. В отсъствие на последната от Г. Я. – лично и като пълномощник на В. Я., и С. Я. са взети следните решения: дееспособните наследници Г., С. и В. Я. да поемат всички 100 дяла, всеки на стойност 50 лв., съставляващи 100 % от капитала на „ЯВАГЕСТ“ЕООД, като дяловете се разпределят, както следва – Г. Я. поема и става собственик на 33 дружествени дяла, възлизащи на обща стойност 1 650 лв., представляващи 33 % от капитала; С. Я. поема и става собственик на 33 дружествени дяла, възлизащи на обща стойност 1 650 лв., представляващи 33 % от капитала; В. Я. поема и става собственик на 34 дружествени дяла, възлизащи на обща стойност 1 700 лв.,

представляващи 34 % от капитала; като общият размер на капитала остава непроменен. Взето е решение да се заличи Я. Я. като едноличен собственик и управител, съответно за управител да бъде назначена Г. Я. Я.. Приет е нов дружествен договор с горните промени. Възложено е на Г. Я. да извърши действията по вписване на решенията в ТР. Взето е също така решение имуществените отношения с недееспособния наследник И. Я. Я. да се уредят въз основа на счетоводен баланс към края на месеца, през който е прекратено членството на починалия Я. Я. – към 30.04.2021 г.

Установява се, че по горното заявление е постановен отказ на длъжностно лице по регистрация №20210722131105-4/28.07.2021 г. Отказът е обжалван от заявителя, по повод което е образувано т.д.№619/2021 г. на ОС Пловдив. С решение от 20.08.2021 г. по това дело същият отказ е отменен и са дадени указания на АВ да извърши исканото вписване. Последното не е извършено понастоящем, тъй като преди уведомяване на Агенцията за горното с влязло в сила определение на ОС Пловдив по ч.т.д.№655/2021 г. регистърното производство е спряно на основание чл.536, ал.1, т.1 ГПК и чл.19, ал.5 ЗТРРЮЛНЦ до приключване на настоящото производство.

При така установената фактическа обстановка, съдът намира от правна страна следното:

Съдът намира, че предявеният иск е допустим. Правният интерес като абсолютна процесуална предпоставка за съществуване правото на иск на едно лице за защита на твърдяно негово материално право е налице винаги когато друг правен субект го оспорва, застрашава или нарушава по някакъв начин. При положение, че ответниците – физически лица са заявили и поискали вписване в ТР на права като собственици на всички дялове от капитала на ответното дружество (което действие се възприема от ищеца като акт на оспорване, застрашаване или нарушаване на права), то ищецът, който не участва като заявител в регистърното производство, има правен интерес от настоящия иск за защита на своите права, придобити чрез наследяване. Т.нар. “поемане” на дела на ищеца не е вписано в ТР и не може да бъде вписано, докато тече настоящият процес, тъй като е налице спиране на регистърното производство до приключване на това дело с влязъл в сила акт, затова е налице правен интерес от водене именно на установителен иск, с какъвто съдът е сезиран, в който смисъл са и указанията, дадени с определението по ч.т.д.№326/2022 г. на АС Пловдив. По въпроса за допустимост на установителен иск за собственост върху дялове от капитала на търговско дружество е налице съдебна практика – Решение №16/18.02.2019 г. на ВКС, II т.о., по т.д.№777/2018 г., която съдът споделя. В последното е прието, че наследникът има правен интерес от иск за защита на своите права, придобити по силата на наследяването, когато друг наследник е поискал вписване в ТР на правата му като собственик на дяловете от капитала. Ето защо, според съда няма пречка да бъде постановено решение по съществува на настоящия правен спор.

По същество съдът намира следното:

Съгласно чл.129, ал.1 ТЗ дружественият дял може да се прехвърля и наследява. Съгласно чл.132 ТЗ ако един дял в капитала принадлежи на няколко лица, те могат да

упражняват правата по него само съвместно. Според чл.157, ал.1 ТЗ дружеството, в което капиталът се притежава от едно физическо лице, се прекратява със смъртта му, ако не е предвидено друго или наследниците не поискат да продължат дейността. Възможност за продължаване на дейността от наследниците е предвидено и в учредителния акт на „ЯВАГЕСТ“ЕООД, обявен в ТР. Безспорно вписаният в регистъра собственик и управител е починал, поради което дейността може да бъде продължена от неговите наследници, които са и притежатели на дяловете, респективно на целия капитал по силата на наследствено правоприемство. В закона няма изискване продължаването на дейността да се поеме от всички наследници, за да не се прекрати дружеството. Допустимо е и само един наследник да пожелае да продължи дейността, или както в настоящия случай – трима от четиримата наследници. Решението за това, обаче, следва да бъде взето от всички наследници по аргумент от чл.132 ТЗ, като в този смисъл е и съдебната практика – Решение №82/01.07.2009 г. на ВКС по т.д.№820/2008 г., II т.о. Разпоредбата на чл.132 ТЗ, изискваща съвместно упражняване на правата, когато дяловете в капитала принадлежат на няколко лица, не прави разлика дали притежателите на дялове са дееспособни или не. При съвместното упражняване на права недееспособните притежатели на дялове участват чрез своите дееспособни представители по силата на общите правила за представителство на физическите лица. Независимо от това дали може да придобие или не членствени права, ищецът е придобил идеална част от дяловете от капитала на ответното дружество по силата на наследяването и има право да участва при съвместното упражняване на правата, произтичащи от това. В това число ищецът има право да участва при взимане на решение за съдбата на съсобствените дялове. Ищецът има право да прехвърли наследените дялове в полза на трето лице, в това число в полза на някой от останалите наследници. Именно тези му права са били нарушени с взетите от останалите наследници решения за поемане на дялове – ищецът е лишен от право да се разпорежи с наследените дялове, както и от правото да участва при вземане на решение за съдбата на дяловете. Според Решение №20/12.07.2019 г. на ВКС по т.д.№1055/2018 г., I т.о., при взето решение за продължаване дейността на дружеството, когато наследниците на починалия едноличен собственик на капитала са няколко, е възможно дейността на дружеството да бъде продължена само от един наследник или от няколко от наследниците. В тези случаи е необходимо да бъде извършено разпределение на общо притежаваните дялове и прехвърляне на притежаваните от наследниците идеални части от имуществените права по наследените дялове. Допустимо е сключване на договор за доброволна делба с предмет дружествения дял на наследодателя (решение № 161 от 11. 01. 2011 г. на ВКС по т.д.№28/2010 г., I т.о.) или на друг договор (продажба, замяна и др.) за прехвърляне на притежаваните идеални части от имуществените права по наследените дялове от страна на наследниците, които няма да продължат дейността на дружеството, на наследниците, които ще участват в дружеството. Договорите следва да бъдат сключени в предписаната от закона форма по чл.129, ал.2 ТЗ. Само наследниците, за които е взето решение да продължат дейността на дружеството и които са придобили имуществените права върху наследените дялове на основание валидна сделка, следва да подпишат нов дружествен договор и да изберат управител на дружеството. В конкретния

случай не е извършено разпределение на дяловете, в което да участва ищецът. Последният няма да продължи дейността на дружеството по аргумент за противното от разпоредбата на чл.65, ал.1 ТЗ, поради което следва и има право да прехвърли притежаваните идеални части от имуществените права по наследените дялове в полза на трето лице или в полза на друг наследник. Чрез едностранното поемане на всички наследени дялове и разпределянето им само между трима от четиримата наследници ищецът е лишен от това си право, лишен е от правото да се разпорежи с наследените дялове от капитала на ответното дружество. За това право обстоятелството, че е недееспособен и не може да бъде член на дружеството е без значение. За сметка на това, по делото е приложено решение за промяна в собственика на капитала, взето само от някои от наследниците. Нужно е, доколкото всички наследници са собственици на капитала, състоящ се от наследените дялове, решението за приемане на съдружници и нов управител и за продължаване на дейността от тези лица да бъде взето от всички собственици на дялове съвместно. Посоченото не се установява в конкретния случай. Ето защо дяловете в ответното дружество, придобити по наследяване от ищеца, не са „поети“ от ответниците – физически лица. Съответно ищецът продължава да бъде собственик и притежател на $\frac{1}{4}$ ид. част от наследените дялове по арг. от чл.5, ал.1 и чл.9, ал.1 ЗН. Искът се явява доказан и основателен и следва да бъде уважен, като бъде признато за установено спрямо ответниците, че ищецът е собственик на $\frac{1}{4}$ идеална част от 100 дружествени дяла в „ЯВАГЕСТ“ЕООД, ЕИК 115766529, придобити по силата на наследяване по закон.

При този изход на спора и с оглед заявеното от страната искане в тази насока, на ищеца следва да се присъдят разноски по реда на чл.78, ал.1 ГПК. Ищецът е заплатил и претендира в списък по чл.80 ГПК държавна такса в размер 80 лв., и адвокатско възнаграждение в размер 2 000 лв., заплатено в брой, видно от приложения на л.196 договор за правна защита и съдействие. На страната се полагат и разноските, сторени в производството по чл.536 ГПК, съобразно указанията на АС Пловдив по ч.т.д.№879/2021 г., за адвокатско възнаграждение, платено изцяло в брой според приложения на л.197 договор. Ответникът чрез своя пълномощник прави възражение за прекомерност на адвокатските възнаграждения, което съдът намира за основателно. Уговореното и платено от ищеца възнаграждение за представителство в исковото производство, включващо и изготвяне на искова молба, в размер 2 000 лв. надхвърля минималното възнаграждение, определено по реда на чл.7, ал.1, т.4 и чл.9 от Наредба №1 от 09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения и не съответства на действителната правна и фактическа сложност на делото. По делото са проведени две открити съдебни заседания, без да са ангажирани голям брой доказателства, като спорните моменти са свързани с приложение на правни норми и по фактическите обстоятелства спор не е формиран. Съдът намира, че с оглед разпоредбата на чл.78, ал.5 ГПК възнаграждението следва да бъде намалено до размер 900 лв., който съответства на характера на спора и на положените от пълномощника усилия. Възнаграждението в размер 500 лв., платено за изготвяне отговор на частна жалба по ч.т.д. №879/2021 г. на ПАС също е прекомерно и не съответства на правната сложност на последното производство, поради което следва да бъде редуцирано до минимума, установен

в чл.7, ал.1, т.5 и т.7 и във връзка с чл.11 от горната наредба в размер 200 лв. Така общият размер на полагаемите се на ищеца адвокатски възнаграждения се свежда до сумата 1 100 лв., съответно общият размер на разноските от 1 180 лв. следва да бъде присъден в тежест на ответната страна.

Мотивиран от горното, съдът

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО по отношение “ЯВАГЕСТ“ЕООД, ЕИК 115766529, седалище и адрес на управление гр.Пловдив, ул.“Златю Бояджиев“ №17, офис 1, представлявано от Я.Г. Я.; В. Г. Я., ЕГН *****, С. Я. Я., ЕГН *****, двете от **, и Г. Я. Я., ЕГН *****, от г***, че И. Я. Я., ЕГН *****, действащ чрез своята майка и законен представител Е. И. С., ЕГН *****, двамата от ***, е собственик на ¼ идеална част от 100 дружествени дяла в „ЯВАГЕСТ“ЕООД, ЕИК 115766529, придобити по силата на наследяване по закон от Я.Г. Я., ЕГН *****, починал на 14.04.2021г.

ОСЪЖДА “ЯВАГЕСТ“ЕООД, ЕИК 115766529, гр.Пловдив, В. Г. Я., ЕГН *****, С. Я. Я., ЕГН *****, двете от **, и Г. Я. Я., ЕГН *****, от г***, да заплатят на И. Я. Я., ЕГН *****, действащ чрез своята майка и законен представител Е. И. С., ЕГН *****, двамата от ***, **сумата 1 180 лв.** (хиляда сто и осемдесет лева) – деловодни разноски за производството по т.д.№654/2021 г. по описа на ОС Пловдив, Търговско отделение, XVI състав, и по ч.т.д.№879/2021 г. на АС Пловдив.

Решението подлежи на обжалване пред Апелативен съд Пловдив в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Окръжен съд – Пловдив: _____